

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2S/153/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1013201095
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Trenčan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1013201095.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Trenčana a členov senátu Mgr. Viliama Pohančeniča a JUDr. Vlastimila Pavlikovského, v právnej veci žalobcu: L.. D. R., bytom Na pasekách XX, Q., nar. XX.XX.XXXX, proti žalovanému: Slovenská advokátska komora, Kolárska 4, Bratislava, zastúpený: JUDr. Eva Bušová, advokátka, Dobrucká 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia predsedníctva Slovenskej advokátskej komory č. 53/3/2013 zo dňa 07.03.2013, takto

o z h o d o l :

Krajský súd v Bratislave žalobu z a m i e t a.

Účastníkom sa právo na náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 05.06.2013 sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia predsedníctva Slovenskej advokátskej komory č. 53/3/2013 zo dňa 07.03.2013 o nezapísaní žalobcu do zoznamu advokátskych koncipientov s odôvodnením, že nakoľko sa žalobca v minulosti dva krát dopustil úmyselného trestného činu a aj s prihliadnutím na okolnosti spáchania popísané v relevantných rozhodnutiach, je spochybnené, že bude čestne a svedomite plniť povinnosti advokáta.

Žalobca namietal nepreskúmateľnosť uvedeného záveru tvrdiac, že žalovaný sa len všeobecne odvoláva na okolnosti spáchania trestného činu a charakter trestnej činnosti, bez toho, aby riadne a náležite zdôvodnil, v ktorých okolnostiach vidí dôkaz o tom, že žalobca nebude v súčasnosti spôsobilý vykonávať advokátske povolanie. Žalobca poukázal na § 3 ods. 4 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o advokácii), podľa ktorého má byť preukázateľne spochybnené, že uchádzač bude čestne a svedomito plniť úlohy advokáta. Žalovaný však tieto skutočnosti nijako nepreukázal, len v rozhodnutí konštatoval, že v dôsledku predchádzajúceho odsúdenia žalobcu tomu tak je.

Žalobca v prvom rade namietal, že žalovaný postupoval v rozpore s princípmi trestného práva, nakoľko ak bolo odsúdenie zahľadené, hľadá sa na páchatel'a, ako keby nebol odsúdený (§ 93 ods. 1 Trestného zákona). V predmetnej veci bolo žalobcovi odsúdenie v celom rozsahu zahľadené a preto žalovaný nemal na predchádzajúce odsúdenie nijako prihliadať. Žalovaný podľa § 3 ods. 3 zákona o advokácii prihliada na odsúdenia po ich zahľadení len vo výnimočných prípadoch, v rámci skúmania podmienky bezúhonnosti. Žalovaný však podľa žalobcu poprel legálnu definíciu bezúhonnosti a rozhodol o nezapísaní žalobcu do zoznamu na základe skutočnosti, ktorú zákonodarca neumožnil zohľadniť. Priznaný rozsah možného skúmania bezúhonnosti žalovaný prekročil tým, že tento aspekt cielene a nedôvodne subsumoval pod pojem spoľahlivosti. Podľa názoru žalobcu účelom ustanovenia o spoľahlivosti nepochybne nie je negovanie zákonnej definície bezúhonnosti, špecificky vyžadovanej pre účely zákona o advokácii. Takýto extenzívny výklad obmedzení brániacich prístupu k advokátskemu

povolaniu zasahuje do jeho základných práv, a to do práva na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy SR.

Žalobca ďalej namietal, že napadnutým rozhodnutím došlo k faktickému uloženiu trestu za skutky, za ktoré už bol žalobca v minulosti súdom potrestaný. Týmto postupom žalovaný prekročil právomoci zverené mu zákonom, nakoľko nahrádza právomoc súdu ukladať za trestné činy tresty, konkrétne trest zákazu činnosti podľa § 61 Trestného zákona. Žalovaný totiž fakticky uložil žalobcovi trest zákazu činnosti - zákazu zamestnania ako advokátskeho koncipienta a zákazu výkonu advokácie, a to napriek tomu, že podmienky na takýto trest by neboli naplnené ani podľa noriem trestného práva, nakoľko žiadny z trestných činov žalobcu nijako nesúvisia s advokáciou. Navyše, najvyššia prípustná dĺžka takéhoto trestu podľa Trestného zákona by mohla byť 10 rokov, kým napadnuté rozhodnutie má za následok faktický zákaz týchto činností na doživotie.

Napadnutým rozhodnutím došlo tiež podľa názoru žalobcu k porušeniu trestno-právnej zásady ne bis in idem, nakoľko žalobca je opätovne sankcionovaný za čin, ktorý spáchal v minulosti a za ktorý bol právoplatne odsúdený, trest bol riadne vykonaný a odsúdenie bolo zahľadené. Porušená bola podľa žalobcu aj zásada nulla poena sine lege, najmä tým, že Trestný ani iný zákon neustanovuje možnosť uloženia takejto sankcie. Poukázal na to, že podmienka spoľahlivosti nebola v čase spáchania trestného činu podmienkou výkonu advokácie, preto takýto právny základ na faktické uloženie sankcie zákazu činnosti by ani z časového hľadiska nebolo možné aplikovať.

Žalobca nakoniec namietal, že ak by bolo z akéhokoľvek dôvodu prípustné prihliadať na zahľadené odsúdenia, žalovaný bol povinný skúmať, či sú v súčasnosti dané dôvody, pre ktoré by žalobca bol nespoľahlivým. Samotné odsúdenie za čin z roku 1998 resp. 2001 túto skutočnosť nie sú spôsobilé preukázať. Žalobcom spáchané trestné činy z minulosti nemohli byť už podľa uložených trestov (5000 Sk v prvom prípade, dva roky odňatia slobody v druhom prípade) tak závažného charakteru, aby bolo možné na ich základe prijať záver, že by žalobca po vykonaní trestu nemohol viesť riadny, slušný a čestný život vrátane čestného a svedomitého plnenia pracovných úloh, či výkonu advokácie. Poukázal na to, že závery o jeho nespoľahlivosti prijal žalovaný bez toho, aby skúmal okolnosti a sociálne a rodinné pomery žalobcu v čase spáchania trestného činu a v čase podania žiadosti o zápis do zoznamu advokátskych koncipientov. Poukázal na to, že od spáchania posledného trestného činu uplynulo 12 rokov, počas ktorých žalobca vyštudoval vysokú školu v odbore právo, založil si rodinu, v ktorej s manželkou vychováva 7 ročnú dcéru, bol zamestnaný a podniká v rôznych oblastiach a vedie riadny a slušný život. Je toho názoru, že pokiaľ by žalovaný skúmal všetky tieto okolnosti, nemohol by dospieť k záveru o žalobcovej nespoľahlivosti.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k obsahu žaloby uviedol, že podľa zákona o advokácii v znení účinnom do 31.12.2012 bol žalovaný povinný skúmať, či osoba, ktorá má byť zapísaná do zoznamu advokátskych koncipientov, je podľa § 62 ods. 1 písm. c/ zákona bezúhonná, zatiaľ čo od 01.01.2013 žalovaný skúma, či osoba, ktorá má byť zapísaná do zoznamu advokátskych koncipientov, je podľa § 62 ods. 1 písm. c/ zákona o advokácii bezúhonná a spoľahlivá. Bezúhonnosť je definovaná v § 3 ods. 3 zákona o advokácii, spoľahlivosť definuje § 3 ods. 4 tohto zákona.

Pri skúmaní podmienky podľa § 62 ods. 1 písm. c/ žalovaný zistil, že žalobca sa v roku 1998 dopustil úmyselného trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona a za svoj skutok bol právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 3T 23/00 k peňažnému trestu. V roku 2001 žalobca spolu s ďalším spoluobžalovaným spáchal úmyselný trestný čin krádeže spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 a § 247 ods. 2 písm. a/, ods. 5 Trestného zákona ako účastník formou pomoci podľa § 10 ods. 1 písm. c/ Trestného zákona. Žalovaný poukázal na to, že oba uvedené trestné činy sú podrobne popísané v napadnutom rozhodnutí, pričom ide o úmyselné trestné činy. Žalovaný mal za to, že je povinný prihliadnuť i na okolnosti, za ktorých boli trestné činy spáchané, tak pri rozhodovaní o žiadostiach o zápis do zoznamu advokátov, ako i pri žiadostiach o zápis do zoznamu advokátskych koncipientov. V súvislosti s posudzovaním zahľadených odsúdení za úmyselné trestné činy poukázal žalovaný na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 29Sp/2/2012 zo dňa 04.05.2012 a Najvyššieho súdu SR v konaní pod sp. zn. 5Sžo/29/2012, v odôvodnení ktorého Najvyšší súd SR konštatoval, že skúmanie okolností trestného činu, i keď odsúdenie už bolo zahľadené, je správne a vzhľadom na postavenie a rolu advokáta v právnom systéme SR sa prísna požiadavka na určité

osobnostné a morálne vlastnosti javí byť logická. Tomu zodpovedá i požiadavka na preukazovanie bezúhonnosti na základe odpisu a nie výpisu z registra trestov, kedy má komora možnosť a povinnosť brať zreteľ aj na zahladené odsúdenie žiadateľa. Žiadateľ o zápis do zoznamu advokátov podľa názoru Najvyššieho súdu SR nesmie vo svojej minulosti vykazovať také správanie, ktoré preukázateľne spochybňuje, že bude čestne a svedomito plniť povinnosti advokáta.

Žalovaný poukázal na to, že pri rozhodovaní o žiadosti žalobcu o zápis do zoznamu advokátskych koncipientov zväžil a posúdil všetky okolnosti, za ktorých boli trestné činy žalobcom spáchané a dospel k záveru, že podmienka bezúhonnosti a spoľahlivosti nie je splnená, keďže je preukázateľne spochybnené, že žalobca bude svedomito a čestne plniť povinnosti advokátskeho koncipienta. Preto rozhodol o nezapísaní žalobcu do zoznamu advokátskych koncipientov. Napadnuté rozhodnutie je podľa jeho názoru v súlade so zákonom a preto navrhol žalobu zamietnuť.

Krajský súd v Bratislave ako súd vecne a miestne príslušný na konanie vo veci (§ 246 ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe (§ 249 ods. 2 O.s.p.), ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie aj postup správneho orgánu boli v medziach zákona.

Z pripojených administratívnych spisov žalovaného súd zistil, že na základe návrhu advokáta T. zo dňa 14.01.2013 sa začalo u žalovaného konanie o zápise žalobcu do zoznamu advokátskych koncipientov vedeného Slovenskou advokátskou komorou.

Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory vydalo dňa 07.03.2013 uznesenie č. 53/3/2013, ktorým podľa § 71 ods. 2 písm. b/, § 62 ods. 1 písm. c/ a § 3 ods. 4 zákona o advokácii nezapísalo žalobcu do zoznamu advokátskych koncipientov vedeného žalovaným. V odôvodnení rozhodnutia žalovaný uviedol, že podľa rozsudku sp. zn. 3T 23/00, vydaného Okresným súdom Bratislava III 27. septembra 2000 bol D. T. (žalobca) uznaný za vinného, že dňa 23.10.1998 o 23:00 hod. v Bratislave na križovatke ulíc D. - U. bezdôvodne uderil do hlavy tzv. nunčakmi D. G., čím poškodenému spôsobil otras mozgu ľahkého stupňa, tržno - zmliaždenú ranu ľavej v spánkovo-temennej krajine hlavy, ktoré zranenia si vyžiadali dobu liečenia od 24. októbra 1998 do 1. novembra 1998, teda úmyselne ublížil na zdraví, čím spáchal trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, za čo bol odsúdený podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 53 ods. 1,2 písm. a/ Trestného zákona k peňažnému trestu vo výške 5. 000 Sk. Podľa § 54 ods. 3 Trestného zákona pre prípad zmarenia peňažného trestu súd obžalovanému uložil náhradný trest odňatia slobody v trvaní 3 mesiace a zároveň uložil aj trest prepadnutia veci podľa § 55 ods. 1 Trestného zákona, tzv. nunčakov. Podľa rozsudku sp. zn. 1T 2/03 Krajského súdu v Bratislave zo 14. júna 2007 bol D. T. uznaný za vinného spolu s ďalším obžalovaným, že po predchádzajúcej vzájomnej dohode, v období od mesiaca august 2001 do začiatku mesiaca október 2001 v Bratislave obžalovaný Róbert T. dal doposiaľ neznámej osobe typ na odcudzenie finančnej hotovosti z trezorovej skrine v Dopravnom podniku Bratislava, a.s. a obžalovaný B.K zabezpečil duplikáty kľúčov od vchodu na pracovisku odbytu Dopravného podniku Bratislava od prechodných mreží a od dverí s okienkom, ktoré viedli k oceľovej skrini označenej papierovými štítkami, s nápisom „MRE“ a „TRE“, pričom tieto prostriedky boli prostredníctvom Róberta Janečka odovzdané doposiaľ nezistenej osobe v Bratislave a to v úmysle napomôcť odcudzeniu finančnej hotovosti, ktorá najmenej s dvomi ďalšími spolupáchateľmi dňa 16.10.2001 prepadla členov strážnej služby Dopravného podniku tak, že ich pod hrozbou namierených zbraní zviazali a spúтали a potom po prekonaní dverí duplikátmi pravých kľúčov odcudzili z trezorovej skrine lístky MHD a finančnú hotovosť, čím bola poškodenej spoločnosti Dopravný podnik Bratislava, a.s. spôsobená škoda vo výške 2.117.140,70 Sk, teda spoločne poskytli inému pomoc na spáchanie trestného činu najmenej zadovážením prostriedkov, odstránením prekážok a radou a ktorého trestného činu sa tento dopustil tým, že sa vlámал a úmyselne zmocnil cudzej veci a spôsobil takým činom značnú škodu, čím spáchali trestný čin krádeže spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 247 ods. 2 písm. a/, ods. 5 Trestného zákona ako účastníci formou pomoci podľa § 10 ods. 1 písm. c/ Trestného zákona, za čo bol D. T. odsúdený podľa § 247 ods. 5 na trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov so zaradením do I. nápravno výchovnej skupiny.

Žalovaný v rozhodnutí nespochybnil skutočnosť, že na žalobcu sa podľa právneho poriadku hľadí, akoby nebol odsúdený. Skutočnosť, že žalobca sa v minulosti opakovane (dva krát) dopustil úmyselného trestného činu a aj s prihliadnutím na okolnosti spáchania opísané v relevantných rozhodnutiach, však

podľa názoru žalovaného spochybňuje, že žalobca bude čestne a svedomito plniť povinnosti advokáta. Ustanovenie § 3 ods. 4 zákona o advokácii nemožno podľa žalovaného vykladať zúžene, s prihliadnutím len na zákonnú fikciu zahľadene odsúdenia. Žalovaný mal za to, že spoľahlivosť je potrebné vykladať zo širšieho hľadiska a preto dospel k záveru, že charakter trestnej činnosti, pre ktorú bol žalobca odsúdený, odôvodňuje záver o pochybnostiach, že bude žalobca v budúcnosti čestne a svedomito vykonávať povolanie advokáta, na ktorého je výkon prax advokátskeho koncipienta pripravou. Predsedníctvo komory teda uzavrelo, že žalobcu nepovažuje za spoľahlivého podľa § 3 ods. 4 zákona o advokácii, v dôsledku čoho nie je splnená jedna z obligatórnych podmienok na zápis do zoznamu advokátskych koncipientov.

Podľa § 3 ods. 3 zákona o advokácii v znení platnom a účinnom do 31.12.2012 za bezúhonného sa na účely tohto zákona nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, a ak ide o obzvlášť závažný zločin, trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa, trestný čin prijímania úplatku, trestný čin podplácania a trestný čin nepriamej korupcie, ani ten, komu bolo odsúdenie za taký trestný čin zahladené alebo na ktorého sa hľadí, ako keby nebol za taký trestný čin odsúdený podľa osobitného predpisu. Podľa ods. 4 bezúhonný na účely tohto zákona nie je ani ten, u koho je preukázateľne spochybnené, že bude čestne a svedomito plniť povinnosti advokáta.

Podľa § 62 ods. 1 zákona o advokácii v znení platnom a účinnom do 31.12.2012 komora zapíše do zoznamu advokátskych koncipientov na návrh advokáta, verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným do 15 dní toho, kto

- a) je plne spôsobilý na právne úkony,
- b) získal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy v Slovenskej republike 4) alebo má uznaný doklad o právnickom vzdelaní druhého stupňa vydaný zahraničnou vysokou školou,
- c) je bezúhonný,
- d) je v pracovnom pomere s advokátom, verejnou obchodnou spoločnosťou, komanditnou spoločnosťou alebo so spoločnosťou s ručením obmedzeným, pričom nie je súčasne v pracovnom pomere alebo obdobnom pracovnoprávnom vzťahu s iným zamestnávateľom s výnimkou pedagogickej, publicistickej, literárnej, vedeckej alebo umeleckej činnosti, ak svojím rozsahom nemôže ohroziť výkon praxe advokátskeho koncipienta a nevykonáva ani činnosť, ktorá je nezlučiteľná s povahou a etickými princípmi výkonu praxe advokátskeho koncipienta.

Podľa § 3 ods. 3 zákona o advokácii v znení platnom a účinnom od 01.01.2013 za bezúhonného sa na účely tohto zákona nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, a ak ide o obzvlášť závažný zločin, trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa, trestný čin prijímania úplatku, trestný čin podplácania a trestný čin nepriamej korupcie, ani ten, komu bolo odsúdenie za taký trestný čin zahladené alebo na ktorého sa hľadí, ako keby nebol za taký trestný čin odsúdený podľa osobitného predpisu. Podľa ods. 4 spoľahlivým na účely tohto zákona nie je ten, u koho je preukázateľne spochybnené, že bude čestne a svedomito plniť povinnosti advokáta. Podľa ods. 5 bezúhonnosť sa preukazuje odpisom registra trestov nie starším ako tri mesiace.

Podľa § 62 ods. 1 zákona o advokácii v znení platnom a účinnom od 01.01.2013 komora zapíše do zoznamu advokátskych koncipientov na návrh advokáta, verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti, spoločnosti s ručením obmedzeným, usadeného euroadvokáta alebo organizačnej zložky zahraničného združenia, ktorí sú zapísaní v príslušnom zozname vedenom komorou najmenej tri roky do 15 dní toho, kto

- a/ je plne spôsobilý na právne úkony
- b/ získal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy v Slovenskej republike 4) alebo má uznaný doklad o právnickom vzdelaní druhého stupňa vydaný zahraničnou vysokou školou,
- c) je bezúhonný a spoľahlivý,
- d) je v pracovnom pomere s advokátom, verejnou obchodnou spoločnosťou, komanditnou spoločnosťou alebo so spoločnosťou s ručením obmedzeným, pričom nie je súčasne v pracovnom pomere alebo obdobnom pracovnoprávnom vzťahu s iným zamestnávateľom okrem pedagogickej, publikačnej, literárnej, vedeckej alebo umeleckej činnosti alebo činnosti, ktorá nie je v rozpore s povahou a etickými princípmi výkonu praxe advokátskeho koncipienta; o rozpore pracovného pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu s povahou a etickými princípmi výkonu praxe advokátskeho koncipienta rozhoduje

komora a nevykonáva ani činnosť, ktorá je nezlučiteľná s povahou a etickými princípmi výkonu praxe advokátskeho koncipienta.

Citovaná právna úprava zákona o advokácii účinná do 31.12.2012 ustanovovala ako jednu z podmienok pre zápis do zoznamu advokátskych koncipientov bezúhonnosť uchádzača, pričom za bezúhonného sa na účely tohto zákona nepovažovala osoba právoplatne odsúdená za úmyselný trestný čin a ak ide o obzvlášť závažný trestný čin, trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa, trestný čin prijímania úplatku, trestný čin podplácania a trestný čin nepriamej korupcie ani ten, komu bolo odsúdenie za takýto trestný čin zahľadené, alebo na ktorého sa hľadí, ako keby nebol za taký trestný čin odsúdený podľa osobitného predpisu. Za bezúhonného sa podľa tejto právnej úpravy nepovažoval ani ten, u koho je preukázateľné spochybnené, že bude čestne a svedomito plniť povinnosti advokáta.

Novela zákona o advokácii účinná od 01.01.2013 priniesla zmenu v podmienkach zápisu do zoznamu advokátskych koncipientov v tom, že za podmienku zápisu stanovila okrem iných bezúhonnosť a spoľahlivosť uchádzača, pričom pojem bezúhonnosť zúžila len na preukázanie (formou predloženia odpisu registra trestov), že uchádzač nebol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, resp. nikdy v minulosti nebol právoplatne odsúdený za obzvlášť závažný zločin alebo vyššie definované trestné činy. Predmetná novela zákona o advokácii však stanovila, že spoľahlivým na účely tohto zákona nie je ten, u koho je preukázateľne spochybnené, že bude čestne a svedomito plniť povinnosti advokáta. Z uvedeného vyplýva, že preukázateľné pochybnosti o tom, že uchádzač bude čestne a svedomito plniť povinnosti advokáta, podľa zákona o advokácii v jeho znení účinnom do 31.12.2012 boli a od 01.01.2013 naďalej sú okolnosťou, ktorú žalovaný pri rozhodovaní o zápise uchádzača do zoznamu advokátskych koncipientov skúma a vyhodnocuje.

Zahľadené odsúdenia uchádzačov o advokátske povolanie za trestné činy spáchané v minulosti žalovaný pri rozhodovaní o zápise do zoznamu advokátskych koncipientov viackrát vyhodnotil ako skutočnosť zakladajúcu nedostatok bezúhonnosti (od 01.01.2013 spoľahlivosti), keď konštatoval, že ide o okolnosti preukázateľne spochybňujúce, že uchádzač bude čestne a svedomito plniť povinnosti advokáta. Žalovaný tiež poukázal na niekoľko rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, ktorý preskúmaval zákonnosť rozhodnutí a postupov žalovaného v naznačenom smere, pričom konštatoval, že „...zo zákona o advokácii vyplýva povinnosť Slovenskej advokátskej komory zapísať do zoznamu advokátskych koncipientov každého žiadateľa, ktorý splní zákonom stanovené podmienky. Rovnako však z tohto ustanovenia vyplýva, že posudzovanie jednej z podmienok, bezúhonnosti, je prísne a neobmedzuje sa len na negatívny výpis z registra trestov ako je tomu u väčšiny iných zamestnaní alebo povolaní, pri ktorých sa preukazovane bezúhonnosti taktiež vyžaduje, ale zisťuje sa jednak z odpisu registra trestov a dokonca podľa § 3 ods. 4 zákona o advokácii za nesplnenie podmienky bezúhonnosti postačuje preukázateľné spochybnenie čestného a svedomitého plnenia povinnosti advokáta. A takýmto spochybnením, aj podľa názoru odvolacieho súdu môže byť odsúdenie žiadateľa v minulosti za trestnú činnosť, ktorú spáchal v minulosti. Práve okolnosti a charakter spáchanej trestnej činnosti žalobcu sú podľa názoru odvolacieho súdu v prípade žalobcu rozhodujúcimi pre vyhodnotenie statusu bezúhonnosti jeho osoby v posudzovanej veci. Na tento postup nemá vplyv skutočnosť, že odsúdenie za trestný čin bolo žalobcovi zahľadené. Z trestného hľadiska môže dôjsť len k zahľadaniu odsúdenia a tento termín nemožno vykladať s akým si „anulovaním“ celého trestného rozsudku a teda nie „anulovaním“ výroku o vine. Práve vyhodnotenie konkrétnej trestnej činnosti správnym orgánom malo najpodstatnejší vplyv, aj podľa názoru odvolacieho súdu, pre posúdenie bezúhonnosti žalobcu podľa §3 ods. 4 zákona o advokácii prejednávanej veci. Práve charakter a ďalšie okolnosti spáchania trestnej činnosti tak ako ich popisuje žalovaný v dôvodoch rozhodnutia a duplicitne uvádza aj odvolací súd v tomto rozhodnutí sú východiskom pre vyhodnotenie statusu žalobcu z hľadiska bezúhonnosti, ktorá je definovaná v zákone o advokácii“ (sp. zn. 2Sžo/1/2014).

V ďalšom rozhodnutí Najvyšší súd SR konštatoval, že požiadavka spoľahlivosti uchádzača „... ide nad rozsah správania zakladajúceho trestnú zodpovednosť osoby za úmyselný trestný čin. Zahŕňa v sebe teda právo a povinnosť komory brať do úvahy nedbanlivostné trestné činy, priestupky, ale aj ďalšie aspekty správania žiadateľa, ktoré nie sú ani priestupkom, ani trestným činom. V rámci tejto činnosti komora prihliada na všetky okolnosti skutkov, ktoré berie do úvahy, avšak, samozrejme, nie je oprávnená sama urobiť záver o tom, či bol spáchaný trestný čin alebo iný delikt s výnimkou deliktov postihovaných v zmysle zákona o advokácii ako disciplinárne previnenie.

Iným správaním, na základe ktorého sa posudzovala tzv. spoločenská bezúhonnosť v zmysle § 3 ods. 4 zákona o advokácii účinného v čase vydania rozhodnutia a v súčasnosti tzv. spoľahlivosť, sa rozumie aj povaha trestnej činnosti podľa § 3 ods. 3 zákona o advokácii v prípade, že naň komora s ohľadom na zahladenie, resp. zákonnú požiadavku hľadieť na žiadateľa, ako keby nebol za taký trestný čin odsúdený, nebude prihladať. Pod povahou trestnej činnosti sa rozumie napríklad právna kvalifikácia skutku, čas, kedy bol spáchaný, uložený trest atď.. Stačí pritom, aby správanie žiadateľa zakladalo pochybnosť o jeho tom, že bude čestne a svedomito plniť povinnosti advokáta (bližšie pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžo/29/2012 z 29.10.2012).

Podľa názoru najvyššieho súdu správanie navrhovateľa, ktoré zadalo príčinu negatívneho rozhodnutia komory o jeho žiadosti o zápis do zoznamu advokátskych koncipientov, jednoznačne spochybňuje, že by v budúcnosti čestne a svedomito plnil povinnosti advokáta. Trestný čin podvodu (§ 250 zákona č. 140/1961 Zb. - t. j. Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005; dnes § 221 Trestného zákona) je v zmysle štruktúry Trestného zákona trestným činom proti majetku a z hľadiska zavinenia sa jedná o úmyselný trestný čin. Navrhovateľ spáchaním trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 a 2 Trestného zákona účinného do 31.12.2005 spolupáchatelstvom a uvedením do omylu, seba obohatil a spôsobil tak na cudzom majetku škodu nie malú. Teda navrhovateľ svojim protiprávnym úmyselným konaním sám vyvolal zákonnú prekážku, následkom ktorej je, že nie je možné nad všetky pochybnosti prijať záver, že na neho možno hľadieť ako na osobu spoločensky bezúhonnú resp. spoľahlivú (sp. zn. 6Sžo/40/2013).

Podľa názoru Najvyššieho súdu SR „...správanie žalobcu, ktoré zadalo príčinu negatívneho rozhodnutia komory o jeho žiadosti o zápis do zoznamu koncipientov, vykazuje taký stupeň závažnosti, že ho nemožno považovať za „študentskú či mladícku ľahkomyseľnosť“. Trestný čin násilia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi (§ 197a ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb.) je v zmysle štruktúry trestného zákona trestným činom hrubo narušujúcim občianske spolužitie, ide o úmyselný trestný čin vykazujúci vysokú spoločenskú nebezpečnosť. Pokiaľ žalovaná toto konanie hodnotila ako nezlučiteľné s výkonom advokácie aj len v pozícii advokátskeho koncipienta, nie je namieste námietka prekročenie zákonom zverenej právomoci, ani námietka extenzívneho výkladu zákonného ustanovenia zakladajúceho obmedzenie výkonu práva na podnikanie garantovaného ústavou (čl. 35 ods. 1, 2 a čl. 51 ústavy, § 62 ZoA).

Vzhľadom na postavenie a rolu advokáta v právnom systéme Slovenskej republiky, t.j. ako profesie, ktorej úlohou je pomáhať uplatňovať ústavné právo fyzických osôb na obhajobu a chrániť ostatné práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, so zákonmi a s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi (§ 1 ods. 1 ZoA), sa prísne požiadavky nielen na odbornosť zisťovanú skúškou v zmysle zákona, ale aj požiadavka určitých osobnostných a morálnych vlastností javí ako logická. Zodpovedá tomu i požiadavka preukazovania bezúhonnosti na základe odpisu a nie výpisu z registra trestov, kedy má komora možnosť a povinnosť brať na zreteľ aj zahladené odsúdenia žiadateľa, a to už vo fáze, kedy sa adept na povolanie advokáta uchádza o zápis do zoznamu advokátskych koncipientov.

Žiadateľ o zápis do zoznamu advokátskych koncipientov nesmie vo svojej minulosti vykazovať také správanie, ktoré preukázateľne spochybňuje, že bude čestne a svedomito plniť povinnosti advokátskeho koncipienta, a neskôr advokáta. Táto požiadavka má viesť už študentov právnických fakúlt k správaniu v súlade so zákonmi Slovenskej republiky ako aj so spoločenskými pravidlami morálky. Nesplnenie tejto požiadavky, bez ohľadu na trestnoprávne či administratívno-právne následky (postih za priestupok, správny delikt), so sebou nesie aj istú spoločenskú sankciu vo forme diskvalifikácie z výkonu povolání vyžadujúcich vyššiu úroveň tzv. spoločenskej bezúhonnosti“ (sp. zn. 5Sžo/39/2013).

Z uvedenej konštantnej judikatúry vyplýva, že za dôvod nespoľahlivosti uchádzača o zápis do zoznamu advokátskych koncipientov možno považovať aj zahladené odsúdenia za v minulosti spáchané trestné činy, ak individuálne okolnosti prípadu odôvodňujú preukázateľné pochybnosti o tom, že si uchádzač bude plniť povinnosti advokáta čestne a svedomito. Nemožno preto prisvedčiť žalobcovi, že žalovaný v napadnutom rozhodnutí prekročil rozsah možného skúmania bezúhonnosti tým, že tento aspekt nedôvodne subsumoval pod pojem spoľahlivosti, resp. že by použil neprípustný extenzívny výklad obmedzení brániacich prístupu k advokátskemu povolaniu a zasiahol tak do žalobcových základných práv. Oprávnenie vyhodnotiť podmienku spoľahlivosti v súvislosti s rozhodovaním o zápise uchádzača do zoznamu advokátskych koncipientov patrí žalovanému, pričom negatívnym vyhodnotením splnenia tejto podmienky žalovaný neukladá uchádzačovi trest zákazu činnosti, ale v etickej rovine vyvodzuje voči uchádzačovi s kriminálnou minulosťou dôsledky vo forme diskvalifikácie z výkonu advokátskeho povolania.

Krajský súd je vzhľadom na uvedené toho názoru, že nakoľko okolnosti a spôsob spáchania trestných činov, za ktoré bol žalobca v minulosti odsúdený (násilná i majetková trestná činnosť), možno považovať za ešte závažnejšie ako v iných prípadoch posudzovaných Najvyšším súdom SR, mohol žalovaný legitímne očakávať, že prípad žalobcu bude správnym súdom posúdený v intenciách vyššie citovanej judikatúry. Preto krajský súd dospel k záveru, že pokiaľ žalovaný v napadnutom rozhodnutí vychádzal pri výklade pojmu spoľahlivosť z doterajšej vlastnej rozhodovacej praxe a tiež z jednotnej judikatúry Najvyššieho súdu SR, postupoval v medziach zákona a vec po právnej stránke posúdil správne, pričom z tohto pohľadu svoje závery aj dostatočne odôvodnil.

Napriek záveru o zákonnosti napadnutého rozhodnutia stojaceho predovšetkým na princípoch právneho štátu (potreba ochrany právnej istoty, legitímnych očakávaní a predvídateľnosti rozhodovania), považuje krajský súd za potrebné vyjadriť svoje o obavy z prílišného zjednodušovania skutočnosti pri rozhodovaní o splnení skúmaných podmienok zápisu. Je toho názoru, že spoľahlivosť ako právne neurčitý pojem by sa mal naplniť takou aplikačnou praxou, z ktorej by bolo možné vyvodiť predvídateľné pravidlá, napr. či rozhodujúcou okolnosťou spochybňujúcou spoľahlivosť uchádzača je povedzme opakované páchanie trestnej činnosti, násilná, majetková alebo iná trestná činnosť, alebo dokonca akýkoľvek v minulosti spáchaný trestný čin. Súd je tiež toho názoru, že pri hodnotení spoľahlivosti uchádzača je treba zodpovedať otázku, či pochybnosti o riadnom a svedomitom plnení povinností advokáta u uchádzača so zahladeným odsúdením pretrvávajú navždy, alebo či v tejto súvislosti je možné vziať do úvahy jeho neskoršie správanie a spôsob života. Takéto pravidlá z doterajšej rozhodovacej praxe žalovaného ani Najvyššieho súdu SR zatiaľ vyvodiť žiaľ nemožno.

Vzhľadom na uvedené dospel Krajský súd v Bratislave po preskúmaní veci k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného i postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, boli v súlade so zákonom. Nakoľko námietky žalobcu za vyššie opísaných okolností neodôvodňovali zrušenie napadnutého rozhodnutia, postupoval súd podľa § 250j ods. 1 O.s.p. a žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a účastníkom nepriznal právo na náhradu trov, nakoľko žalobca vo veci úspech nemal a žalovanému v systéme správneho súdnictva právo na náhradu trov konania o preskúmanie zákonnosti jeho rozhodnutia zásadne neprináleží.

Toto rozhodnutie senát Krajského súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 2 : 1 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. v znení zákona č. 33/2011 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne, dvojmo na Krajský súd v Bratislave.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.